

مطالعه عوامل مؤثر بر گرایش افراد به شرطبندی اینترنتی در ورزش و ارائه

راهکار

علی ساجدی سابق^۱، سیدعماد حسینی^۲، فرشاد امامی^۳

۱. دانشجوی مقطع دکتری مدیریت ورزش دانشگاه آزاد اسلامی واحد آیت الله آملی، مدرس مدعو در دانشگاه

آزاد اسلامی و دانشگاه رجا،^۲ قزوین، ایران (نویسنده مسئول)

۲. استادیار و عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی تهران، ایران

۳. استادیار و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد آیت الله آملی، آمل، ایران

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۲/۰۲

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۷/۰۷

چکیده

گسترش روزافزون شرطبندی در فضای اینترنت و ایجاد مشکلات فردی و اجتماعی فراوان به نگرانی‌های جوامع برای افراد درگیر در این عامل منجر شده است؛ بنابراین پژوهش حاضر با هدف مطالعه عوامل مؤثر بر گرایش افراد به شرطبندی اینترنتی در ورزش و ارائه راهکار انجام شده است. روش پژوهش حاضر از نظر نوع، همبستگی و از نظر هدف، کاربردی بود که در روش کیفی از مصاحبه با روش کدگذاری باز و در روش کمی از پرسشنامه استفاده شد. جامعه آماری بخش کیفی با روش گلوله‌برفی ۱۲ نفر از نخبگان و در روش کمی ۳۶۷ نفر بودند که با فرمول کوکران تعداد نمونه آماری ۱۸۸ نفر محاسبه شد. این تعداد با به‌کارگیری روش نمونه‌گیری تصادفی از متخصصان و کارشناسان در حوزه علوم دینی، اجتماعی، ورزشی و اقتصاد در سال ۱۳۹۸ بودند. در این پژوهش از پرسشنامه پژوهشگرساخته یعنی «شرطبندی در ورزش» برای ارزیابی متغیرها استفاده شد. دوازده نفر از نخبگان روایی محتوایی و صوری پرسشنامه را تأیید کردند و پایایی آن نیز با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۳ به دست آمد. برای تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار اس.پی.اس.اس. و مدل‌سازی معادلات ساختاری در نرم‌افزار پی.ال.اس. استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد با توجه به مقادیر t بیشتر از ۱/۹۶، مهم‌ترین مؤلفه‌ها در گرایش افراد به شرطبندی اینترنتی، نیازمندی اقتصادی با همبستگی ۰/۸۵ و تأثیر محیط و جامعه با همبستگی ۰/۸۲ بودند. همچنین نظارت بیشتر بر سایت‌های اینترنتی با همبستگی ۰/۸۲، مهم‌ترین عامل مشخص شد. با توجه به نتایج پژوهش، نیازهای اقتصادی و تأثیرات محیطی از مهم‌ترین عوامل در جهت‌گیری فکری جوانان به سمت درآمدزایی از طریق سایت‌های شرطبندی هستند و نقطه‌ضعف موجود در کشور درباره این سایت‌ها نظارت کم بر آن‌هاست.

واژگان کلیدی: شرطبندی اینترنتی، ورزش، پیش‌بینی، درآمدزایی.

1. Email: einfoad@yahoo.com

2. Email: hosseini2007@yahoo.com

3. Email: f_emami2007@yahoo.com

مقدمه

در عصر حاضر ورزش به عرصه ظهور و بازنمایی رفتار، نگرش و ارزش‌های معنادار بدل شده است. این پدیده چندوجهی به‌گونه‌ای وارد متن زندگی انسان‌ها شده است که در برخی موارد می‌توان با توجه به نگرش افراد و مشارکت در فعالیت‌های ورزشی، طرز تفکر، سبک زندگی و میزان سرمایه اجتماعی آنان را شناسایی کرد. در اهمیت این پدیده اجتماعی می‌توان گفت که مردم در سراسر دنیا و در مکان‌های اجتماعی مختلف، به‌طور فزاینده‌ای درباره ورزش گفت‌وگو می‌کنند (کاکلی^۱، ۲۰۱۵). با توجه به اهمیت فراوان ورزش در کشورهای مختلف و جمعیت بسیار زیاد هواداران در رشته‌های ورزشی مختلف، شرکت‌های بزرگ ورزشی، کارخانه‌های صنعتی، رسانه‌های گروهی و صنعت شرط‌بندی (سایت‌ها و بنگاه‌های شرط‌بندی فوتبال در دو شکل قانونی و غیرقانونی) نگاه ویژه‌ای به این عرصه در سال‌های اخیر داشته‌اند (دلانی^۲ و همکاران، ۲۰۰۸). شرط‌بندی فعالیتی است که می‌تواند آسیب درخور توجهی برای افراد، خانواده‌ها و جوامع ایجاد کند. اطلاع و درک از آسیب‌های مربوط به شرط‌بندی امری ضروری است و نظر قانون در قبال شرط‌بندی در فرد، جامعه، صنعت و دولت به‌خوبی مشخص است. قوانین جاری در شرط‌بندی تعاملی بیش از یک دهه عمر دارند؛ به این معنی که بعید است دیدگاه‌های مربوط به آن تنها به‌دلیل پیشرفت‌های سریع فناوری باشد. در دهه گذشته روش‌های پیچیده روبه‌رشد شرط‌بندی از جمله دسترسی بیست‌وچهار ساعته به شرط‌بندی از طریق اینترنت، فناوری تلفن همراه و سیستم عامل‌های تلویزیون تعاملی وجود داشته است. در این مدت زمان شرکت در شرط‌بندی‌های ورزشی با توجه به رشد شرط‌بندی آنلاین در این بخش، به‌صورت تصاعدی افزایش یافته است (جامعه روان‌شناسی استرالیا، ۲۰۱۵). در پژوهشی به بررسی تبانی و شرط‌بندی در فوتبال پرداخته شد که در این پژوهش علاقه چشمگیر و تمایل شدید افراد به حضور در شرط‌بندی، عامل مهمی در گرایش افراد به به‌دست آمد. در همین پژوهش به موضوع تبانی و وجود آن در میان داوران تازه‌کار فوتبال آلمان پرداخته شد و بیان شد داوران جوان‌تر با سابقه داور کم‌تر، بیشتر در معرض پیشنهادهای تبانی از سوی افراد مرتبط با تیم‌ها هستند (داچر و همکاران^۳، ۲۰۱۷، ۵). در پژوهشی با رویکرد بررسی تأثیر گرایش‌های خانوادگی بر جامعه آماری کشور چک، عامل محیط و خانواده به‌عنوان عوامل اصلی در مقایسه با انگیزه‌ها و بازخوردهای مالی شناخته شد (استانیک^۴، ۲۰۱۶، ۳). هینگ، راسل و^۵ (۲۰۱۷) مطالعه‌ای با عنوان «شناسایی عوامل مشکل‌ساز در

-
1. Coakley
  2. Delaney
  3. Docher
  4. Stanick
  5. Hing & Russell

شرطبندی‌های ورزشی» انجام دادند. آن‌ها بیان کردند از جمله مهم‌ترین مشکلاتی که در حیطه شرطبندی و شرطبندی‌های آنلاین برای افراد به‌خصوص جوانان به‌وجود می‌آید، مشکلات روحی و روانی، استفاده از موادمخدر، ازدست‌دادن پول و بروز مشکلات اجتماعی است (هینگ و همکاران، ۲۰۱۷، ۷۷۹). همچنین دنیایی، حسینی و محمدی (۲۰۱۸) در پژوهشی با عنوان «شناسایی عوامل مؤثر بر پول‌شویی و شرطبندی در ورزش» بیان کردند مقوله‌های اصلی شامل عوامل زمینه‌ای (مسمومیت فضای اقتصادی)، عوامل ساختاری (سلامت‌نداشتن ساختار اقتصادی) و عوامل رفتاری (نبود نظارت شفاف بر امور مالی) هستند. در مطالعه‌ای کیفی که در آن تأثیر تبلیغات شرطبندی بررسی شد، یک‌چهارم شرکت‌کنندگان گزارش کردند که تبلیغات شرطبندی هیچ تأثیری بر مشکلات آن‌ها نداشته است. کمی بیش از نیمی از شرکت‌کنندگان گزارش کردند که تبلیغات تأثیر جانبی داشته است و یک‌پنجم شرکت‌کنندگان تأثیر محسوسی را گزارش کردند؛ با این حال هیچ‌یک از آن‌ها تبلیغات را به‌عنوان علت اصلی مشکلات شرطبندی خود در نظر نگرفتند. تأثیر منفی خودادراکی نشان می‌دهد که در درجه اول، تبلیغات انگیزه‌ای برای شرطبندی ایجاد می‌کند؛ بنابراین تبلیغات موجب افزایش مشارکت در شرطبندی و یا سخت‌تر شدن تصمیم برای شرطبندی کمتر یا ترک آن می‌شود (پربیندل^۱، ۲۰۰۹). گسترش و فراگیر شدن بازاریابی شرطبندی و تبلیغات در هنگام ورزش با واسطه، احتمالاً برای بیشتر طرفداران ورزش در کشورهای غربی مشهود است. طبق برآوردهای اتحادیه اروپا، در هر سال بیش از ۱۵۰ میلیون یورو از پنج لیگ بزرگ فوتبال جهان به‌منظور تبلیغ شرطبندی حمایت مالی می‌شود (کمیته ورزش اروپا، ۲۰۱۴). تبلیغات در تلویزیون، رسانه‌های اجتماعی، آگهی‌های الکترونیک در ورزشگاه و فهرست طولانی از دیگر اقدامات برای تبلیغ شرطبندی در سال‌های اخیر شده است (لوپز-گونزالس و همکاران^۲، ۲۰۱۸، ۸۰۷). مطالعات نشان می‌دهد که مردم با قرار گرفتن در معرض تبلیغات ممکن است به‌مراتب بیشتر به شرطبندی رغبت پیدا کنند. مردان جوان و زنان مسن‌تر از گروه‌های اجتماعی و اقتصادی پایین‌تر جامعه به‌وضوح مقدار بیشتری از تبلیغات شرطبندی را می‌بینند. موضوع اثرات تبلیغات شرطبندی بر مخاطبان آسیب‌پذیر نشان می‌دهد که نمونه ما در برابر سانسور در تراز وسط قرار دارد و بر این اساس، واضح است که از موارد ناخوشایند، توهین‌آمیز و فریبکارانه آزاده‌خاطر می‌شدند (پربیندل، ۲۰۱۴). شرطبندی به پیش‌بینی نتایج رویدادهای مختلف همچون فعالیت‌های ورزشی در ازای مبلغ معینی پول و دارایی تعریف می‌شود

---

1. Perbindel

2. Lopez-Gonzalez

(ریکوود و همکاران^۱، ۲۰۱۰). در حالت کلی شرطبندی در سه مقوله قرار می‌گیرد: ۱- شرطبستن روی نتیجه یک رویداد مثل مسابقات ورزشی، ۲- بازی‌هایی که قوانین از پیش تعیین شده ریاضی دارند؛ مثل دستگاه‌های بازی و میزهای بازی کازینوها و ۳- بازی‌هایی به سبک لاتاری و همه جایزه‌هایی که مبتنی بر انتخاب علائم و ادغام اعداد برد هستند که بر این اساس نتایج را بازیکنان و تیم‌ها مشخص نمی‌کنند و معضل بزرگ در تعیین نتایج توسط افراد سودجو است که قوانین رسمی بازی‌ها را زیر پا می‌گذارند و با مسائل مالی سعی در خدشه‌دار کردن ورزش دارند (دالفابرو و لی کوتر^۲، ۲۰۰۹). آماری دقیق از تمام سایت‌های شرطبندی در ایران وجود ندارد، اما طی مطالعاتی که پلیس فتا انجام داده است، ۵۵۴۹ سایت خدمات‌دهنده و ۷۰۸ تارنمای تبلیغ سایت‌های قمار و شرطبندی اثبات شده است که به صورت شرطبندی روی بازی‌ها پایه‌گذاری شده‌اند و افراد مشهور در فضای مجازی این سایت‌ها را تبلیغ می‌کنند که این امر موجب فراگیری این سایت‌ها در ایران شده است (موسوی و همکاران، ۱۳۹۱). شرطبندی گونه‌ای از قمار یا قماربازی است که در پژوهش‌های انجام شده، شرطبندی‌ها به خصوص شرطبندی در ورزش زیرمجموعه قمار قرار می‌گیرند. منظور از شرطبندی، شرطبستن روی اشیاء و وسایل ارزشمند در حوادث نامشخص است. در واقع کسی که قماربازی می‌کند، پول و سرمایه خود را در بازی‌ها و حوادث مربوط به شانس سرمایه‌گذاری می‌کند؛ بنابراین قمار عمل مخاطره‌آمیزی است که طی آن پول یا برخی از عناصر دارای ارزش در نتیجه یک رویداد تعیین شده توسط شانس و اموری که پیامد نامعلوم دارند، مبادله می‌شود (مرکز تحقیقات قمار استرالیا، ۲۰۰۵).

شرطبندی و قمار در زمینه‌های مختلفی انجام می‌گیرد و فقط به دنیای ورزش محدود نیست. در حالت کلی شرطبندی در سه مقوله قرار می‌گیرد که عبارت‌اند از:

- ۱- شرطبستن روی نتیجه یک رویداد مثل مسابقات ورزشی مانند شرطبندی روی نژاد اسب^۳؛
- ۲- بازی‌هایی که قوانین از پیش تعیین شده ریاضی دارند؛ مثل دستگاه‌های بازی^۴ و میزهای بازی کازینوها^۵؛
- ۳- بازی‌هایی به سبک لاتاری و همه جایزه‌هایی که مبتنی بر انتخاب علائم و ادغام اعداد برد است (دالفابرو و لی کوتر، ۲۰۰۹).

---

1. Rickwod
2. Delfabbro & LeCouteur
3. Betting on Horce Racing
4. Gaming Machines
5. Casino Table Games

براین اساس از مصادیق چنین جرمی شرطبندی روی نتایج مسابقات ورزشی محسوب می‌شود که عمده‌ترین آن مسابقه فوتبال است. محتوایی که برای ارتکاب جرایم رایانه‌ای به کار می‌رود (محتوای مرتبط با جرایم رایانه‌ای) عبارت است از:

۱- انتشار یا توزیع و دردسترس قرار دادن یا معامله داده‌ها یا نرم‌افزارهایی که صرفاً برای ارتکاب جرایم رایانه‌ای به کار می‌روند، (ماده ۲۵ قانون ج. ر.)، ۲- فروش انتشار یا دردسترس قرار دادن غیرمجاز گذرواژه‌ها و داده‌هایی که امکان دسترسی غیرمجاز به داده‌ها یا سامانه‌های رایانه‌ای یا مخابراتی دولتی یا عمومی را فراهم می‌کنند (ماده ۲۵ قانون ج. ر.)، ۳- انتشار یا دردسترس قرار دادن محتویات آموزش دسترسی غیرمجاز، شنود غیرمجاز، جاسوسی رایانه‌ای، تحریف و اخلال در داده‌ها یا سیستم‌های رایانه‌ای و مخابراتی (ماده ۲۵ قانون ج. ر.)، ۴- آموزش و تسهیل سایر جرایم رایانه‌ای (ماده ۲۱ قانون ج. ر.)، ۵- انتشار فیلترشکن‌ها و آموزش روش‌های عبور از سامانه‌های فیلترینگ (بند ج. ماده ۲۵ قانون ج. ر.)، ۶- انجام دادن هرگونه فعالیت تجاری و اقتصادی رایانه‌ای مجرمانه مانند شرکت‌های هرمی (قانون اخلال در نظام اقتصادی کشور و سایر قوانین)، ۷- ایجاد مراکز قمار در فضای مجازی (مواد ۷۰۵، ۷۰۸ و ۷۱۰ قانون مجازات اسلامی) (جعفری، ۱۳۹۳).

در حال حاضر، ۲۸۲۸ سایت شرطبندی آنلاین با مجوز قانونی مشغول به فعالیت هستند. از میان این سایت‌های شرطبندی، ۹۵۷ کازینو، ۵۱۷ سایت شرطبندی ورزشی و ۵۲۴ سایت شرطبندی پوکر وجود دارد (مک‌گووان و ماهون^۱، ۲۰۱۳، ۲۲۶). ترنر^۲ و همکاران (۲۰۱۱، ۸۸) چنین رشد سریعی در فعالیت‌های شرطبندی، توجه بسیاری از پژوهشگران و صاحب‌نظران را در حوزه‌های مختلف جرم‌شناسی، روان‌شناسی و جامعه‌شناسی به خود جلب کرده است (فرانگوس^۳ و همکاران، ۲۰۱۰) و محرک مطالعات اجتماعی درباره علل شیوع این پدیده و ویژگی‌های افراد شرطبندی‌باز و پیامدهای منفی آن شده است (کریستیانسن^۴ و همکاران، ۲۰۱۵، ۱۳۳). مشارکت در شرطبندی آنلاین با افزایش مقررات، تبلیغات گسترده، جذب گسترده فناوری‌های رایانه‌ای و تلفن همراه و افزایش دسترسی به اینترنت پرسرعت، با سرعت زیاد در حال افزایش است (هینگ و همکاران، ۲۰۱۴، ۷۷۹). این تحولات نگرانی‌هایی را ایجاد کرده است که شرطبندی آنلاین به‌طور درخور ملاحظه‌ای باعث ایجاد مشکلاتی از جمله شیوع و عوامل خطر مرتبط با آن می‌شود که افراد از این موضوع اطلاعی ندارند و درحقیقت

-
1. McGowan & Mahon
  2. Turner
  3. Frangos
  4. Kristiansen

بیشتر شرطبندی‌بازان اینترنتی در بازی شرطبندی‌ای که مدیران سایت طراحی کرده‌اند، شرکت می‌کنند و زمان و هزینه خود را صرف آن‌ها می‌کنند که ممکن است منبع اصلی مشکلات روانی افراد نیز باشند (گینسبری^۱ و همکاران، ۲۰۱۵، ۹). پژوهشگران به دنبال انجام دادن مطالعات لازم به منظور شناسایی حالت مشکل‌ساز شرطبندی (آنلاین یا آفلاین)، به عنوان مثال شرطبندی نتیجه مسابقات ورزشی هستند تا بتوانند شاخص‌های دقیق‌تری را با مشکل شرطبندی به دست آورند. هدف آن‌ها این است که ۱- عوامل خطر جمعیت‌شناختی، رفتاری و روانی برای مشتریان را در سایت‌های آنلاین تعیین کنند و ۲- ویژگی‌های شرطبندی‌بازان آنلاین را به دست آورند. درک عوامل خطر برای آگاهی از هدفمندی بهتر در حداقل‌رساندن آسیب و سایر اقدامات بهداشت عمومی برای شرطبندی اینترنتی مهم است. به علاوه شناسایی عوامل خطر برای هر فرم شرطبندی، اقدامات لازم را برای مشتریان دائمی که در هر یک از این فعالیت‌ها شرکت می‌کنند، امکان‌پذیر می‌کند. ادبیات درباره ویژگی‌های شرطبندی‌بازان آنلاین به همراه عوامل خطر مرتبط به طور خلاصه بررسی شده است تا این مطالعه را متناسب با آن انجام دهیم. در مقایسه‌ای که بین شرطبندی‌بازان فعال و دائمی با شرطبندی‌بازان غیرفعال برای تعیین عوامل خطر برای مشکلات شرطبندی در بین شرطبندی‌بازان اینترنتی انجام شده است، بیان شده است که در مقایسه با شرطبندی‌بازان غیرفعال، شرطبندی‌بازان فعال تمایل دارند در دامنه وسیع‌تری از فعالیت‌ها (تمامی رشته‌های ورزشی) شرطبندی کنند، هزینه‌های شرطبندی بیشتری داشته باشند، اعتقادات اشتباه درباره شرطبندی را بیشتر نگه دارند و نگرش مثبت بیشتری به شرطبندی داشته باشند. آن‌ها در گروه سنی جوان قرار داشتند و تحصیلات کمتری داشتند، اما دارای موقعیت اقتصادی متوسط بودند (اسونسون و رامیلد^۲، ۲۰۱۶). به طور خلاصه، بیشتر مطالعات مربوط به شرطبندی‌بازان آنلاین مشخص نکرده‌اند که آیا مشکل شرطبندی آن‌ها به طور خاص به شیوه اینترنت شرطبندی مربوط می‌شود یا خیر. همچنین در حال حاضر شیوه‌های متفاوتی در شکل‌گیری سایت‌های شرطبندی وجود دارد که با توجه به ویژگی‌های شخصیتی جوانان آن کشورها طراحی شده است؛ بنابراین ضرورت انجام دادن پژوهش‌هایی درباره شرطبندی و عوامل مؤثر بر آن، با توجه به اینکه دارای تأثیرات جانبی بسیار منفی شامل پول‌شویی، کلاه‌برداری، دوستی‌های پرخطر، مشکلات روانی و اجتماعی و فردی است (وودروف و گریگوری^۳، ۲۰۰۵)، بسیار حائز اهمیت است؛ از این رو پژوهش حاضر با هدف آسیب‌شناسی عوامل مؤثر بر گرایش افراد به شرطبندی اینترنتی در ورزش و ارائه راهکارهای مرتبط با آن انجام شده است.

-
1. Gainsbury
  2. Svensson & Romild
  3. Woodruff & Gregory

روش پژوهش

روش پژوهش حاضر از نظر نوع، همبستگی و از نظر هدف، کاربردی است. در این پژوهش در روش کیفی از مصاحبه با روش کدگذاری باز و در روش کمی از پرسشنامه استفاده شده است. جامعه آماری بخش کیفی ۱۲ نفر از نخبگان بودند که با روش گلوله‌برفی با آن‌ها مصاحبه شد. همچنین جامعه آماری بخش کمی، ۳۶۷ نفر شامل متخصصان و کارشناسان حوزه‌های علوم دینی، علوم اجتماعی و علوم ورزشی، مربیان و سرپرستان تیم‌ها، خبرگان حوزه‌های ورزش، اقتصاد، علوم اجتماعی، ورزشکاران شاغل در رشته‌های مرتبط با مقوله شرطبندی، ایجنت‌ها یا نمایندگان سایت‌ها و افراد شرکت‌کننده در این شرطبندی‌ها بودند. روش نمونه‌گیری از نوع تصادفی ساده بود که با استفاده از فرمول کوکران تعداد ۱۸۸ نفر شرکت‌کننده به دست آمد. همچنین در روش‌شناسی پژوهش حاضر، انتخاب یک راهکار به‌عنوان الگویی فرایندی برای مواجهه با عوامل اثرگذار بر گرایش افراد به شرطبندی اینترنتی محور اصلی مطالعات بود و به‌صورت میدانی به ترتیب زیر عمل شد: در مراحل پژوهش از سه منبع داده‌های مطالعه مبانی نظری، نظرخواهی از متخصصان و کارشناسان حوزه‌های علوم دینی، علوم اجتماعی و علوم ورزشی، ورزشکاران، مربیان و سرپرستان تیم‌ها، نمایندگان سایت‌ها و شرکت‌کنندگان در شرطبندی‌ها و همچنین پژوهش میدانی در اماکن مرتبط با فرایند شرطبندی استفاده شده است. بررسی گویه‌ها و مؤلفه‌های اولیه مربوط به ورود به حیطه شرطبندی‌های ورزشی و جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از مصاحبه صورت گرفته است. تحلیل تفسیری محتوای مصاحبه‌ها طوری است که پژوهشگر با مرور ادبیات موجود درباره موضوع پژوهش، ایده‌هایی را درباره اینکه چه موضوعات و مفاهیمی باید برای کدگذاری انتخاب شوند، به دست آورد و نظریه‌ای را از قبل در ذهن خود ایجاد کرد. براساس آن‌ها، کدها را تعریف کرد و سپس مفاهیم جدیدی متناسب با آن‌ها از داده‌های مصاحبه استخراج کرد. در قدم بعد پژوهشگر درصدد دستیابی به نظریه زمینه‌ای و در پی جست‌وجوی نظریه‌ای برآمد که در متن یادداشت‌های مصاحبه‌ها وجود داشته باشد؛ نه نظریه‌ای که از قبل تعیین شده است؛ بنابراین تعیین رمزها، تشخیص مفاهیم و تدوین نظریه، بخش‌های فرایند درهم‌تنیده تحلیل‌اند که از طریق کدگذاری باز، کدگذاری انتخابی یا کدگذاری محوری از داده‌ها استخراج شدند. زمان مصاحبه که به شکل تماس و به‌صورت حضوری انجام شد، بین ۴۵ تا ۶۰ دقیقه و حاوی ۵۰ سؤال بود که پس از برگزیدن شاخص‌های مهم‌تر در مصاحبه، به طراحی پرسشنامه پژوهشگرساخته (شرطبندی در ورزش) به‌منظور ارزیابی متغیرها اقدام شد. پرسشنامه پژوهش شامل دو بخش است: در بخش اول ویژگی‌های جمعیت‌شناختی آزمودنی‌ها سنجش شده است؛ بخش دوم پرسشنامه شامل هفت مؤلفه

نیازمندی اقتصادی (سؤال‌های ۱ تا ۵)، نیازهای روانی (سؤال‌های ۶ تا ۱۰)، پایبندی مذهبی و اخلاقی (سؤال‌های ۱۱ تا ۱۵)، تأثیر مقوله‌های فرهنگی (سؤال‌های ۱۶ تا ۲۰)، تأثیر محیط و جامعه (سؤال‌های ۲۰ تا ۲۵)، تأثیر قدرت‌های اجتماعی و اقتصادی (سؤال‌های ۲۶ تا ۳۰) و دسترسی به اینترنت و فضای مجازی (سؤال‌های ۳۱ تا ۳۵) است که ۳۵ شاخص را ارزیابی می‌کند و در قالب طیف هفت‌گزینه‌ای از یک (اصلاً)، دو (خیلی کم)، سه (کم)، چهار (نسبتاً)، پنج (زیاد)، شش (خیلی زیاد) و هفت (کاملاً) است. دوازده نفر از نخبگان، این بخش از پرسشنامه را تأیید روایی محتوایی و صوری کردند و پایایی آن نیز با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ ۰/۸۳ به دست آمد. برای تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار اس.پی.اس.اس.^۱ نسخه و مدل‌سازی معادلات ساختاری در نرم‌افزار پی.ال.اس.^۲ نسخه استفاده شد.

نتایج

براساس یافته‌های پژوهش و کدگذاری داده‌ها به تشریح این موارد در مصاحبه با نخبگان می‌پردازیم. این موارد مقایسه‌ای بین کدهای باز و تأثیر آن‌ها بر گرایش به شرط‌بندی اینترنتی است که با ۱۲ نفر از نخبگان طی مصاحبه به دست آمده‌اند. برخی کدهای باز حذف شدند و موارد باقی‌مانده در مرحله معادلات ساختاری توسط کارشناسان پاسخ‌دهی شدند تا شاخص‌هایی معین شوند که بیشترین تأثیر را دارند. همچنین شاخص‌هایی برای پیشگیری از شرط‌بندی اینترنتی در مصاحبه‌ها ذکر شد تا به‌عنوان راهکار در پژوهش استفاده شوند.

با توجه به جدول شماره یک، تحلیل داده‌ها و دریافت کدهای مرتبط به بررسی طراحی مدل شرط‌بندی اینترنتی ورزشی پرداخته شده است. ابتدا ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه‌های پژوهش گزارش شده است.

-
1. SPSS
  2. PLS

جدول ۱- خلاصه فرایند کدگذاری داده‌های کیفی برگرفته از مصاحبه‌ها
Table 1- Summary of the Process of Coding Qualitative Data Taken from Interviews

کدهای انتخابی	کدهای محور	کدهای باز
نیازمندی اقتصادی	ویژگی‌های مالی و درآمدزایی	دریافت پورسانت از معرفی افراد، رفع نیازهای مالی توسط شرکت در شرطبندی، نگاه به شرطبندی به عنوان یک درآمد ثابت، امیدواری به کسب درآمد کلان از راه شرطبندی، مبادرت به شرطبندی ورزشی برای کسب درآمد، کسب درآمدهای کلان از طریق شرطبندی ورزشی، کسب درآمد از طریق سایت‌های شرطبندی به صورت آسان و در کوتاه مدت
نیازهای روانی	ویژگی‌های لذت‌بخش و تفریحی	شرکت در شرطبندی این سایت‌ها به عنوان برنامه روزمره تفریحی، جنبه تفریح شرکت در شرطبندی، حس وابستگی به شرکت در شرطبندی، نگاه به شرطبندی به عنوان شغل دوم، تجربه لذت و هیجان شرکت در شرطبندی، لذت شرکت در مسابقات پیش‌بینی (مانند آنچه در تلویزیون انجام می‌شود)، اعتبار و شخصیت اجتماعی پس از عضویت در سایت‌های شرطبندی
پایبندی مذهبی و اخلاقی	ویژگی‌های اعتقادی فردی	تکالیف مذهبی مانند نماز و روزه، رعایت تکالیف دینی در خانواده، پایبندی دوستان من به تکالیف مذهبی، اهمیت حلال یا حرام بودن درآمد، اطلاع از احکام شرعی درباره شرطبندی، حضور افراد مذهبی در این سایت‌ها
تأثیر مقوله‌های فرهنگی	ویژگی‌های همسالان و صداوسیما	گرایش همسالان و دوستان من به این سایت‌ها، داشتن تحصیلات دانشگاهی اطرافیان، شرکت در دوره‌های فرهنگی، آموزشی فرهنگ‌سراها و مساجد، استفاده مستمر از تلویزیون و رادیو، دنبال کردن برنامه‌های ورزشی رادیو و تلویزیون، دنبال کردن برنامه‌های غیرورزشی تلویزیون، اثرگذاری رسانه‌های اجتماعی بر گرایش به این سایت‌ها
تأثیر محیط و جامعه	ویژگی‌های محیطی روزمره فردی	سطح اقتصادی خوب محل زندگی، باشگاه ورزشی در محل زندگی، وجود قهوه‌خانه در محل زندگی، استفاده از باشگاه‌ها و امکانات ورزشی، حضور مکرر در قهوه‌خانه‌ها، علاقه‌مندی دوستان محیط دانشگاه و محل کارم به سایت‌های شرطبندی، نگاهی مثبت و درآمدزا کشورهای دیگر به سایت‌های شرطبندی
تأثیر قدرت‌های اجتماعی و اقتصادی	ویژگی‌های سودجویی افراد	نقش سرمایه‌گذاران بزرگ در طرح‌های شرطبندی، نفع صاحبان قدرت از شرطبندی، سود باشگاه‌ها و ورزشکاران حرفه‌ای از شرطبندی، ارتباط بین شرطبندی و تبانی، شرکت ورزشکاران حرفه‌ای در شرطبندی‌ها، طراحی سایت‌های شرطبندی توسط افراد سودجو و کلاهبردار

ادامه جدول ۱- خلاصه فرایند کدگذاری داده‌های کیفی برگرفته از مصاحبه‌ها
Table 1- Summary of the Process of Coding Qualitative Data Taken from Interviews

کدهای باز	کدهای محور	کدهای انتخابی
تبلیغات افراد مشهور درباره شرطبندی، تبلیغات سایت‌های شرطبندی ورزشی در رسانه‌ها، استفاده از سایت‌های ویژه شرطبندی، استفاده از شبکه‌های مجازی برای شرطبندی، شرطبندی حضوری، توصیه به دوستان برای شرکت در شرطبندی، ترغیب بیشتر کانال‌های مجازی شرطبندی با اهدای جوایز به اعضا	ویژگی‌های دنیای مجازی	دسترسی به اینترنت و فضای مجازی
نظارت بیشتر ارگان‌ها و مسئولان مربوطه به حوزه‌های شرطبندی، اوقات فراغت سالم و جذاب، اشتغال‌زایی پویا برای نوجوانان و جوانان، اطلاع‌رسانی بهتر از طریق رسانه درباره تأثیرات منفی شرطبندی، آموزش مهارت‌های شغلی در دوران تحصیل، برخورد قضایی مناسب با افراد گرداننده سایت‌های شرطبندی	ویژگی‌های زمین‌های کاهش شرطبندی	پیشگیری از شرطبندی

با توجه به جدول شماره دو ملاحظه می‌شود که ۶۱/۱۷ درصد از آزمودنی‌های پژوهش را مردان و ۳۸/۸۲ درصد را زنان تشکیل داده‌اند که در این میان ۴۴/۶۸ درصد در مقطع کارشناسی، ۳۲/۹۷ درصد در مقطع کارشناسی ارشد و ۲۲/۳۴ درصد در مقطع دکتری مشغول به تحصیل بودند. همچنین بیشترین فراوانی شغل افراد شرکت‌کننده، دولتی ورزشی برابر با ۴۸/۰۸ درصد و کمترین فراوانی، شغل دولتی غیرورزشی برابر با ۹/۰۴ درصد بوده است. در بخش دیگر یافته‌های توصیفی پژوهش، میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش آورده شده است.

جدول ۲- میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش

Table 2 - Mean and Standard Deviation Research Variables

Frequency	Frequency N	Variable	
61.17	115	مرد Man	جنسیت Gender
38.82	73	زن Woman	
44.68	84	کارشناسی Masters	میزان تحصیلات Education Level
32.97	62	کارشناسی ارشد MSc	
22.34	42	دکتری Ph. D.	

ادامه جدول ۲- میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش

Table 2 - Mean and Standard Deviation Research Variables

Frequency	Frequency N	Variable	Frequency
25	47	آزاد ورزشی Free Sports	
17.55	33	آزاد غیرورزشی Free Non-Sports	
48.04	91	دولتی ورزشی State Sports	شغل Job
9.04	17	دولتی غیرورزشی Non-Sports Government	
100	188	مجموع Total	

آزمون پایایی مدل اندازه‌گیری

برای مشخص کردن اینکه شاخص‌های اندازه‌گیری (متغیرهای مشاهده‌شده) تا چه اندازه برای سنجش متغیرهای پنهان قابل قبول‌اند، از استفاده شده است که حداقل مقدار قابل قبول آن $0/3$ و بارهای عاملی $0/4$ سطح معناداری متوسط را نشان می‌دهند.

براساس جدول شماره سه، با توجه به اینکه پایایی ترکیبی و آلفای کرونباخ از مقادیر بیشتر از $0/7$ برخوردارند، مؤلفه‌های مدل دارای پایایی زیادی هستند. همچنین بارهای عاملی هر مؤلفه نشان داد که مؤلفه نیازمندی اقتصادی بیشترین بار عاملی یعنی $0/850$ برای شاخص «امید به کسب درآمد کلان از راه شرطبندی»، مؤلفه نیازهای روانی برای متغیر «شرکت در شرطبندی به‌عنوان جنبه تفریحی» با بار عاملی $0/869$ ، مؤلفه پایبندی مذهبی و اخلاقی برای متغیر «تکالیف دینی در خانواده من رعایت می‌شود» با بار عاملی $0/957$ ، مؤلفه تأثیر مقوله‌های فرهنگی برای متغیر «پیگیری برنامه‌های ورزشی رادیو و تلویزیون» با بار عاملی $0/869$ ، مؤلفه تأثیر محیط و جامعه برای متغیر «محل‌های که در آن زندگی می‌کنم، از سطح اقتصادی بالایی برخوردار است» با بار عاملی $0/887$ ، مؤلفه تأثیر قدرت‌های اجتماعی و اقتصادی با متغیر «به نظر من صاحبان قدرت از شرطبندی نفع می‌برند» با بار عاملی $0/804$ ، مؤلفه دسترسی به اینترنت و فضای مجازی با متغیر «تبلیغات سایت‌های شرطبندی ورزشی در رسانه‌ها» با بار عاملی $0/807$ و مؤلفه پیشگیری از شرطبندی متغیر «نظارت بیشتر ارگان‌های مربوطه به حوزه‌های شرطبندی» با بار عاملی $0/889$ جزو شاخص‌هایی بودند که

بیشترین بار عاملی را در هر مؤلفه داشتند؛ بنابراین می‌توان بیان کرد که بر آن مؤلفه بیشترین تأثیرگذاری را نیز دارند.

جدول ۳- پایایی متغیرهای مشاهده‌پذیر، پایایی ترکیبی و آلفای کرونباخ

Table 3- Reliability of Observable Variables, Combined Reliability and Cronbach's Alpha

Cronbach's Alpha	Combined Reliability	Factor Load	Questions	Component
0.75	0.78	0.526	شرکت در شرط‌بندی‌های ورزشی به رفع نیازهای مالی من منجر می‌شود. Participating in sports betting will meet my financial needs.	نیازمندی اقتصادی Economic Need
		0.601	من به شرط‌بندی به‌عنوان یک درآمد ثابت نگاه می‌کنم. I look at betting as a fixed income.	
		0.850	امیدوار هستم. I hope to make big money by betting.	
		0.742	افراد را می‌شناسم که برای کسب درآمد مبادرت به شرط‌بندی ورزشی می‌کنند. I know people who bet on sports to make money.	
		0.681	افراد را می‌شناسم که از طریق شرط‌بندی ورزشی به درآمدهای کلان دست یافته‌اند. I know people who have made big money through sports betting	
		0.869	شرکت در شرط‌بندی برای من جنبه تفریح دارد. Participating in betting is fun for me.	
0.669	من به شرکت در شرط‌بندی حس وابستگی دارم. I feel dependent on participating in betting.			

ادامه جدول ۳- پایایی متغیرهای مشاهده پذیر، پایایی ترکیبی و آلفای کرونباخ
Table 3- Reliability of Observable Variables, Combined Reliability and Cronbach's Alpha

Cronbach's Alpha	Combined Reliability	Factor Load	Questions	Component
0.72	0.76	0.601	در صورت داشتن شغل ثابت، باز هم به شرطبندی می پردازم. If I have a steady job, I will bet again	نیازهای روانی Mental Needs
		0.725	لذت و هیجان شرکت در شرطبندی را تجربه کرده ام. I have experienced the joy and excitement of participating in betting.	
		0.767	شرکت در مسابقات پیش بینی (مانند آنچه در تلویزیون انجام می شود) نیز برایم لذت بخش است. I also enjoy participating in prediction contests (like what is done on TV).	
0.80	0.84	0.620	به تکالیف مذهبی مانند نماز و روزه پایبند هستم. I adhere to religious duties such as prayer and fasting.	پایبندی مذهبی و اخلاقی Religious and Moral Adherence
		0.957	تکالیف دینی در خانواده من رعایت می شود. Religious duties are observed in my family.	
		0.711	دوستان من به تکالیف مذهبی پایبند هستند. My friends are committed to religious duties.	
		0.829	حلال یا حرام بودن درآمد برای من مهم است. It is important to me whether the income is halal or haram.	
		0.724	از احکام شرعی درباره شرطبندی اطلاع دارم. I am aware of the Shari'a rulings on betting.	

ادامه جدول ۳- پایایی متغیرهای مشاهده پذیر، پایایی ترکیبی و آلفای کرونباخ
Table 3- Reliability of Observable Variables, Combined Reliability and Cronbach's Alpha

Cronbach's Alpha	Combined Reliability	Factor Load	Questions	Component
0.74	0.77	0.682	دوستان من تحصیلات دانشگاهی دارند. My friends have a university education.	تأثیر مقوله‌های فرهنگی The Impact of Cultural Categories
		0.537	در دوره‌های فرهنگی، آموزشی فرهنگ‌سراها و مساجد شرکت می‌کنم. I participate in cultural and educational courses in cultural centers and mosques.	
		0.541	به‌طور مستمر از تلویزیون و رادیو استفاده می‌کنم. I use TV and radio constantly.	
		0.869	برنامه‌های ورزشی رادیو و تلویزیون را دنبال می‌کنم. I watch radio and television sports programs.	
		0.727	برنامه‌های غیرورزشی تلویزیون را دنبال می‌کنم. I watch non-sports TV programs.	
0.75	0.79	0.887	محله‌ای که در آن زندگی می‌کنم، از سطح اقتصادی خوبی برخوردار است. The neighborhood where I live has a good economic level.	تأثیر محیط و جامعه Impact of Environment and Society
		0.542	تعداد زیادی باشگاه ورزشی در محله من وجود دارد. There are many sports clubs in my neighborhood.	
		0.612	تعداد زیادی قهوه‌خانه در محله من وجود دارد. There are many coffee shops in my neighborhood.	
		0.659	از باشگاه‌ها و امکانات ورزشی محله خود استفاده می‌کنم. I use the clubs and sports facilities in my neighborhood.	
		0.859	مشتری قهوه‌خانه‌ها هستم. I am a customer of coffee houses.	

ادامه جدول ۳- پایایی متغیرهای مشاهده پذیر، پایایی ترکیبی و آلفای کرونباخ

Table 3- Reliability of observable variables, combined reliability and Cronbach's alpha

Cronbach's Alpha	Combined Reliability	Factor Load	Questions	Component
0.69	0.71	0.804	به نظر من صاحبان قدرت از شرطبندی نفع می‌برند. In my opinion, those in power benefit from betting.	تأثیر قدرت‌های اجتماعی و اقتصادی The Impact of Social and Economic Powers
		0.697	به نظر من باشگاه‌ها یا ورزشکاران حرفه‌ای از شرطبندی سود می‌برند. I think clubs or professional athletes benefit from betting.	
		0.678	به نظر من بین شرطبندی و تبانی ارتباط وجود دارد. In my opinion, there is a connection between betting and collusion.	
		0.427	به نظر من ورزشکاران حرفه‌ای در شرطبندی‌ها شرکت می‌کنند. In my opinion, professional athletes participate in betting.	
		0.801	تبلیغات سایت‌های شرطبندی ورزشی در رسانه‌ها Advertising sports betting sites in the media.	
0.70	0.73	0.781	از سایت‌های ویژه شرطبندی استفاده می‌کنم. I use special betting sites. از شبکه‌های مجازی برای شرطبندی استفاده می‌کنم.	دسترسی به اینترنت و فضای مجازی Internet Access and Cyberspace
		0.656	I use virtual networks for betting.	

ادامه جدول ۳- پایایی متغیرهای مشاهده پذیر، پایایی ترکیبی و آلفای کرونباخ

Table 3- Reliability of observable variables, combined reliability and Cronbach's alpha

Cronbach's Alpha	Combined Reliability	Factor Load	Questions	Component
		0.569	به صورت حضوری شرط بندی می کنم. I bet in person	دسترسی به اینترنت و فضای مجازی
0.70	0.73	0.611	شرکت در شرط بندی را به دوستان و عزیزانم توصیه می کنم. I recommend participating in betting to my friends and loved ones.	Internet Access and cyberspace
			نظارت بیشتر ارگان ها و مسئولان مربوطه به حوزه های شرط بندی	
		0.827	More oversight of relevant bodies and officials in the field of betting.	پیشگیری از شرط بندی
0.75	0.78	0.889	اوقات فراغت سالم و جذاب Healthy and attractive leisure.	Bet Prevention
		0.591	اشتغال زایی پویا برای نوجوانان و جوانان Dynamic job creation for teens and young adults.	
0.82			پایایی کل Total Reliability	

اجتماعی ۷۷ درصد و دسترسی به اینترنت ۵۷ درصد از تغییرات مربوط به مؤلفه شرطبندی را به طور مستقیم تبیین می‌کنند. همچنین شرطبندی اینترنتی بر عوامل مؤثر بر پیشگیری از شرطبندی به میزان ۷۵ درصد تأثیرگذار است. با توجه به مقادیر ضریب مسیر، مؤلفه‌های نیازمندی اقتصادی با ۸۵ درصد، تغییرات مربوط به شرطبندی اینترنتی را تبیین می‌کنند. همچنین در بین شاخص‌های مؤثر بر پیشگیری از شرطبندی اینترنتی ایجاد اوقات فراغت سالم و جذاب با ۸۸ درصد بیشترین اثرگذاری را دارد.

جدول ۴- اثر تعاملی مؤلفه‌های پژوهش

Table 4- Interactive Effect of Research Components

Result	Sig	t	Path Coefficient	Relationships
Confirmation	P<0.05	5.730	0.850	نیازمندی اقتصادی $\Leftarrow$ شرطبندی اینترنتی The economic need - online betting
Confirmation	P<0.05	2.039	0.581	نیازمندی روانی $\Leftarrow$ شرطبندی اینترنتی Psychological need - online betting
Confirmation	P<0.05	2.857	0.607	پابندی مذهبی $\Leftarrow$ شرطبندی اینترنتی Religious Adherence - Internet Betting
Confirmation	P<0.05	4.413	0.721	مفوله‌های فرهنگی $\Leftarrow$ شرطبندی اینترنتی Cultural categories - online betting
Confirmation	P<0.05	5.228	0.826	تأثیر محیط و جامعه $\Leftarrow$ شرطبندی اینترنتی The impact of the environment - online betting community
Confirmation	P<0.05	7.655	0.776	قدرت‌های اقتصادی و اجتماعی $\Leftarrow$ شرطبندی اینترنتی The Economic and Social Powers - Internet Betting
Confirmation	P<0.05	2.573	0.577	دسترسی به اینترنت و فضای مجازی $\Leftarrow$ شرطبندی اینترنتی Internet access and cyberspace-internet betting
Confirmation	P<0.05	3.744	0.755	شرطبندی اینترنتی $\Leftarrow$ عوامل مؤثر بر پیشگیری از شرطبندی Factors Affecting Betting Prevention- Online Betting

بحث و نتیجه‌گیری

یکی از عوامل مخرب در ورزش، فراگیر شدن شرطبندی‌های مجازی و غیرمجازی است که تأثیرات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی منفی بر جامعه می‌گذارد. لازمهٔ جلوگیری از این روال شناسایی عوامل اصلی مؤثر بر شرطبندی ورزشی است. با توجه به نتایج پژوهش مشخص شد که از مهم‌ترین راهکارهای مناسب برای پیشگیری از گرایش افراد به شرطبندی اینترنتی، ایجاد تفریحات جذاب و سالم و سپس ایجاد اشتغال‌زایی برای جوانان بود که به‌طور درخور توجهی از گرایش افراد به سیستم شرطبندی را کاهش می‌دهد. همچنین مهم‌ترین مؤلفه‌ها در گرایش افراد به شرطبندی ورزشی اینترنتی، مؤلفهٔ نیازمندی اقتصادی با همبستگی ۸۵ درصد بود. عوامل اقتصادی مهم‌ترین عامل مؤثر بر بروز و گسترش شرطبندی و فساد اداری در سازمان‌های ورزشی‌اند. همچنین درآمدهای کم و وضعیت اقتصادی ضعیف مهم‌ترین عامل فساد و تبانی در ورزش هستند (لاسترا^۱ و همکاران، ۲۰۱۸). نتایج پژوهش آگها و تیلور^۲ (۲۰۱۷) نشان داد مسائل اقتصادی در شرطبندی به‌حدی حائز اهمیت است که گاهی طرفداران تیم‌های ورزشی با آگاهی از توانایی تیم حریف و احتمال شکست تیم محبوب خود، احساس عاطفی را کنار می‌گذارند و روی تیم رقیب شرطبندی می‌کنند که این یافته‌ها با یافته‌های پژوهش حاضر همسوست. یکی از دلایل احتمالی تأثیر هیجان‌های لحظه‌ای بر تفکر منطقی در بین طرفداران تیم‌های ورزشی در شرطبندی می‌تواند باشد. بونیفیس^۳ و همکاران (۲۰۱۲) نشان دادند عوامل اقتصادی و مالی در ورزش موجب از بین رفتن یکپارچگی در ورزش می‌شوند؛ به‌گونه‌ای که برخی عوامل مسابقه به استفادهٔ عمدی از اطلاعات خودی برای کسب مزیت در بازار شرطبندی با هدف برنده شدن در بازار شرطبندی می‌پردازند که با نتایج پژوهش حاضر همسوست. یکی از دلایل احتمالی آن ضعف‌های نظارتی بر عملکرد افراد ذی‌نفع در تیم‌های ورزشی است که اجازهٔ کارهای غیرقانونی و افشای اطلاعات را به بیرون از باشگاه می‌دهد، اما پژوهش گنزالس و گریفیثس^۴ (۲۰۱۸) ویژگی‌های بازار شرطبندی ورزشی آنلاین از منظر همگرایی اقتصادی شاخص‌هایی مثبت نیز می‌شود، از این امر به‌دست آورد. با توجه به اینکه افراد زیادی روزانه به این سایت‌های شرطبندی مراجعه می‌کنند، شرکت‌ها با هزینهٔ کمتر می‌توانند به تبلیغات برند خود بپردازند که با نتایج پژوهش حاضر ناهمسوست؛ زیرا اول اینکه بر این سایت‌ها نظارت نیست و تبلیغات غیرقانونی زیادی در این سایت‌ها انجام می‌شود

-
1. Lastra
  2. Aghaa & Tyler
  3. Boniface
  4. Gonzalez & Griffiths

و دوم اینکه روال درآمدزایی شفاف و قانونی وجود ندارد و در بسیاری موارد با وعده‌های پوچ به جذب افراد می‌پردازند.

پس از عوامل اقتصادی، عامل محیط و جامعه بر فرد با همبستگی ۸۲ درصد نیز جزو عوامل مهم شرطبندی در پژوهش به‌دست آمد. نتایج پژوهش هینگ و همکاران (۲۰۱۷) که عامل افزایش تبلیغات سایت‌های شرطبندی ورزشی در رسانه‌ها را عامل مهمی در گرایش به شرطبندی می‌داند، با نتایج پژوهش حاضر همسوست. یکی از دلایل احتمالی آن، جذابیت بصری و دیده‌شدن متداول این تبلیغات در سایت‌ها و شبکه‌های اجتماعی مختلف است که در برخی مواقع از افراد مشهور نیز برای جذب مخاطب در این تبلیغات استفاده می‌شود. دینس^۱ و همکاران (۲۰۱۷، ۵۵) نیز بیان کردند که قانون‌گذاران باید از عامل فرهنگ‌سازی و آسیب‌شناسی شرطبندی در جوامع جوان برای کاهش و جلوگیری از آسیب شرطبندی استفاده کنند که این موضوع با نتایج پژوهش حاضر همسوست. یکی از دلایل احتمالی نبود تطابق میان ارکان و عناصر این سایت‌ها با جرم شرطبندی در موضوع ماده ۷۰۵ که مشمول ماده ذکر شده نیست؛ بنابراین با توجه به شرایط قانونی فعلی، تنها مستمسک قانونی ماده ۲ قانون تشدید مجازات مرتکبان ارتشاء، اختلاس و کلاهبرداری و تعقیب مرتکبان شرطبندی ورزشی با عنوان مجرمانه «تحصیل مال از طریق نامشروع» است. حاجی‌علیزاده (۱۳۹۴) بیان کرد بین انزوای اجتماعی جوانان و استفاده از سایت‌های غیرقانونی و شرطبندی ارتباط معنادار وجود دارد و این سایت‌ها جوانان را به کسب هیجان و پول متمایل می‌کنند که این یافته با نتایج پژوهش حاضر همسوست. یکی از دلایل احتمالی آن سوءاستفاده از سردرگمی و انزوای اجتماعی جوانان در فضای اینترنت و تشویق به هیجان در این سایت‌هاست. فیروزیان (۲۰۱۸، ۳۸) بیان کرد در شرطبندی‌های آنلاین یا حضوری باید قوانین اجتماعی قدرتمندی پایه‌گذاری شود تا از انحراف عملکرد در این مشاغل جلوگیری شود که این یافته با نتایج پژوهش حاضر همسوست. یکی از دلایل احتمالی شفع برخی قوانین جاری در مقابله با این معضل می‌تواند باشد.

مهم‌ترین شاخص‌های موجود در مدل پژوهش که بر شرطبندی مؤثرند، عبارت‌اند از: کسب درآمد کلان از راه شرطبندی، جنبه تفریح شرکت در شرطبندی، انجام‌دادن تکالیف دینی در خانواده، حلال یا حرام بودن درآمد، سطح اقتصادی خوب محله زندگی این افراد، کسب منفعت برای صاحبان قدرت از شرطبندی و استفاده تبلیغات سایت‌های شرطبندی ورزشی در رسانه‌ها. براساس پژوهش والی^۲ و همکاران (۲۰۱۰، ۳)، عواملی همچون مناسب بودن ظاهری محصولات شرطبندی تجاری اینترنتی، پیشنهادهای مالی زیاد در سایت‌ها، دادن جوایز به افرادی که سرمایه‌گذاری زیاد در سایت‌ها می‌کنند

---

1. Deans
2. Woolley

و تشویق آن‌ها، تورهای توریستی برای افراد فعال در سایت‌های شرطبندی مسابقات ورزشی. این یافته‌ها با نتایج پژوهش حاضر همسوست و یکی از دلایل احتمالی تشویق به خوش‌گذرانی به‌عنوان اهرم وسوسه‌انگیز برای جوانان در این سایت‌ها می‌تواند باشد. براساس پژوهش لابرادور و والجو-آچن^۱ (۲۰۱۹، ۱)، یکی از راه‌های پیشگیری، نظارت بیشتر ارگان‌های مرتبط با حوزه‌های شرطبندی است که این یافته با نتایج پژوهش حاضر همسوست. طاهری (۲۰۱۷) بیان کرد در راستای شکل‌گیری مناسب پیش‌بینی مسابقات ورزشی، بازیکنان و مسئولان خود را بیشتر به رعایت قوانین مبارزه با فساد ملزم کرده‌اند که حاکی از وظیفه آن‌ها در قبال گزارش عملکردهای نادرست حتی در صورت کم‌اهمیت بودن است. این یافته با نتایج پژوهش همسوست. یکی از دلایل آن، قانون است که مانند سدهای در برابر بسیاری از ناهنجاری‌ها و کارهای غیرقانونی در اجتماع است.

بنابراین با توجه به نتایجی که از این پژوهش به‌دست آمد، می‌توان با کاربردی کردن آن‌ها در آینده به کاهش چشمگیر شرطبندی‌های اینترنتی که باعث جلوگیری از کلاه‌برداری، ازدست‌دادن پول و زمان افراد، بیماری‌های روانی، معضلات اجتماعی، اطمینان‌نداشتن به فضاهای مجازی و اینترنتی، اشتغال‌زایی حرام و دیگر موارد مرتبط با شرطبندی می‌شوند، امیدوار بود. همچنین پیشنهادهایی در این باره ارائه می‌شود که می‌توانند راه‌حلی برای حل این معضل گسترده باشند. این پیشنهادها عبارت‌اند از:

- از آنجاکه محیط و جامعه از عوامل مهم در بروز شرطبندی به‌ویژه در جوانان و نوجوانان هستند، توصیه می‌شود با مشارکت جامعه‌شناسان ورزشی و عالمان دینی، راهکارهای ایجاد نشاط اجتماعی ارائه شود و امکانات تفریحی برای اقشار مدنظر فراهم شود.

- از آنجاکه نظارت شفاف امور مالی یکی از بسترهای لازم برای پیشگیری از پول‌شویی‌های ناشی از شرطبندی است، پیشنهاد می‌شود ساختارهای کنترلی و نظارتی یکپارچه و هم‌راستا با قوانین بین‌المللی برای نظارت بر امور مالی و اقتصادی فدراسیون فوتبال طراحی شود. همچنین ضروری است بر سایت‌ها و کانال‌های مرتبط با شرطبندی نظارت دقیق شود و به‌صورت ریشه‌ای با عوامل و نمایندگان آن‌ها برخورد قانونی شود؛

- با توجه به اینکه نظارت و رصد رسانه‌های اجتماعی از جمله عوامل مؤثر بر پیشگیری از بروز شرطبندی اینترنتی است، پیشنهاد می‌شود شورای نظارت بر شرطبندی‌های اینترنتی و اجرای دقیق قوانین مربوط به آن تشکیل شود تا بر کاهش این عامل اثربخش باشد.

References

1. Aghaa, N., & Tyler, B. D. (2017). An investigation of highly identified fans who bet against their favorite teams. *Sport Management Review*, 20, 296-308.
2. Australia, M. V. (2005). Problem gambling and harm: Towards a national definition. Available at: (Accessed).
3. Coakley, J. (2014). *Sport in society: Issues and controversies (11th ed.)*: McGraw-Hill Publication.
4. Deans, E. G., Thomas, S. L., Derevensky, J., & Daube, M. (2017). The influence of marketing on the sports betting attitudes and consumption behaviours of young men: Implications for harm reduction and prevention strategies. *Harm Reduction Journal*, 14(1), 55-72.
5. Delaney, T. (2008). Basic concepts of sports gambling: An exploratory review. Available at: (Accessed).
6. Delani, A., LaPlante, D. A., Nelson, S. E., LaBrie, R. A., Bosworth, L. B., & Shaffer, H. J. (2008). Virtual harm reduction efforts for Internet gambling: effects of deposit limits on actual Internet sports gambling behavior. *Harm Reduction Journal*, 5(1), 27.
7. Delfabbro, P. (2009). Australasian gambling review: Independent gambling authority of South Australia. Available at: (Accessed).
8. Docher, E. G., Thomas, S. L., Derevensky, J., & Daube, M. (2017). The influence of marketing on the sports betting attitudes and consumption behaviours of young men: implications for harm reduction and prevention strategies. *Harm Reduction Journal*, 14(1), 5-12.
9. Estévez, A., & Griffiths, M. D. (2018). Controlling the illusion of control: A grounded theory of sports betting advertising in the UK. *International Gambling Studies*, 18(1), 39-55.
10. Firouzian, M. (2018). A comparative study of betting and collusion in football from the perspective of Iranian law and international football law. *Law and Criminal Sciences*, 38-46. (in Persian).
11. Frangos, C. C., Fragkos, K. C., & Kiohos, A. (2010). Internet addiction among Greek university students: Demographic associations with the phenomenon, using the Greek version of Young's Internet Addiction Test. *International Journal of Economic Sciences and Applied Research*, 3(1), 49-74.
12. Gainsbury, S. M., Russell, A., Blaszczynski, A., & Hing, N. (2015). The interaction between gambling activities and modes of access: a comparison of Internet-only, land-based only, and mixed-mode gamblers. *Addict. Behav.* 41, 34.
13. Haji Alizadeh, Sh. (2014). Pathology of cyberspace, the study of the impact of Internet use on social isolation of students. *Student era Challenges and solutions*.
14. Doniaei H., Hosseini, S. E., & Mohammadi, N. (2018). Identifying factors affecting money laundering in sport. *Sport Management Studies*, 17-34. (in Persian).
15. Hing, N., Cherney, L., Gainsbury, S. M., Lubman, D. I., Wood, R. T., & Blaszczynski, A. (2015). Maintaining and losing control during internet gambling: a qualitative study of gamblers' experiences. *New Media Soc.* 17, 1075-1095.

16. Hing, N., Russell, A. M., & Browne, M. (2017). Risk factors for gambling problems on online electronic gaming machines, race betting and sports betting. *Frontiers in Psychology*, 8, 779.
17. Istanic, R. (2016). Mapping Internet gambling: Emerging modes of online participation in wagering and sports betting. *International Gambling Studies*, 3(1), 3-21.
18. Kristiansen, S., Trabjerg, M., & Reith, G. (2015). Learning to gamble: Early gambling experiences among young people in Denmark. *Journal of Youth Studies*, 18(2), 133-150.
19. Labrador, F. J., & Vallejo-Achón, M. (2019). Prevalence and characteristics of sports betting in a population of young students in Madrid. *Journal of Gambling Studies*, 1-22.
20. Lastra, R., Bell, P., & Bond, Ch. (2018). Sports betting and the integrity of Australian sport: Athletes' and non-athlete's perceptions of betting-motivated corruption in sport. *International Journal of Law, Crime and Justice*, 52, 185-198.
21. Jafari, L. (2014). Gambling and betting. *Mental Health*, 47, 54. (in Persian).
22. Lopez-Gonzalez, H. (2018). Understanding the convergence of markets in online sports betting. *International Review for the Sociology of Sport*, 53(7), 807-823.
23. Lopez-Gonzalez, H., Estévez, A., & Griffiths, M. D. (2017). Controlling the illusion of control: A grounded theory of sports betting advertising in the UK. *International Gambling Studies*, 18(1), 39-55.
24. McGowan, R. A., & Mahon, J. F. (2013). Sports and internet gambling: A friendly wager or a threat to the integrity of the game. Available at: (Accessed).
25. Mousavi Rokni, S. A. A., Fahimi, A., & Kazemi Mansourabad, H. (2012). A study of the legal status and legal principles of gambling and grouping. Qom: Ministry of Science, Research and Technology, Qom University, E-Learning Center. (in Persian).
26. Mousavi, S. M., Alivardinia, A., & Riahi, M. I. (1391). Sociological study of delinquency: An experimental test of Agnio general pressure theory. *Iranian Journal of Sociology*, 8(2), 83-111. (in Persian).
27. Rickwood, D., Blaszczynski, A., Delfabbro, P., Dowling, N., & Heading, K. (2010). The psychology of gambling, APS review paper final. Prepared by the APS Gambling Working Group, Available at: (Accessed).
28. Svensson, J., & Romild, U. (2016). Incidence of internet gambling in Sweden: Results from the Swedish longitudinal gambling study. *Int. Gambl. Stud.* 11, 357-375.
29. Taheri, A. (2017). Studying corruption in 21st century world football. Paper presented at the 4th Iranian National Conference on Sport Science and Physical Education, (in Persian).
30. Turner, N., Ialomiteanu, A., Paglia-Boak, A., & Adlaf, E. (2011). A typological study of gambling and substance use among adolescent students. *Journal of Gambling Issues*, 25, 88-108.
31. Woodruff, C., & Gregory, S. R. (2005). Profile of internet gamblers: Betting on the future. *UNLV Gaming Research & Review Journal*, 9(1), 1.

32. Woolley, R. (2003). Mapping Internet gambling: Emerging modes of online participation in wagering and sports betting. *International Gambling Studies*, 3(1), 3-21.

استناد به مقاله

ساجدی سابق، علی، حسینی، سیدعماد، و امامی، فرشاد. (۱۳۹۹). مطالعه عوامل مؤثر بر گرایش افراد به شرطبندی اینترنتی در ورزش و ارائه راهکار. *مطالعات مدیریت ورزشی*، ۱۲(۶۴)، ۳۳-۵۶. شناسه دیجیتال: 10.22089/smrj.2020.8787.2992

Sajedi Sabegh, A., Hosseini, S. E., & Emami, F. (2021). Pathology of Factors that Affecting on Attitude of Individuals to Online Betting in Sports and the Presentation of a Strategy. *Sport Management Studies*, 12(64), 33-56. (in Persian). DOI: 10.22089/smrj.2020.8787.2992

Pathology of Factors that Affecting on Attitude of Individuals to Online Betting in Sports and the Presentation of a Strategy

A. Sajedi sabegh¹, S. E. Hosseini², Farshad Emami³

1. PhD student in Sports Management, Islamic Azad University, Ayatollah Amoli Branch, Invited Teacher at Islamic Azad University and Raja University (Corresponding Author)

2. Assistant Professor and Faculty Member of Shahid Beheshti University

3. Assistant Professor and Faculty Member of Islamic Azad University, Ayatollah Amoli Branch

Received: 2020/04/21

Accepted: 2020/09/28

Abstract

The increasing spread of betting on the Internet and the creation of many individual and social problems have caused concerns in the community for people involved in this factor. Therefore, the purpose of this study was to study the factors affecting the tendency of people to bet online in sports and provide a solution. The method of the present study was applied in terms of type, correlation and purpose, and in the qualitative method of interview with open coding method and in quantitative method by questionnaire. The statistical population of the qualitative section was 12 elites by snowball method and 367 people in the quantitative method. According to Cochran's formula, the number of statistical samples included 188 relevant specialists and experts in the field of religious, social, sports and economics in 2019. Also, the sampling method was simple random field and field sampling. In this study, a researcher-made questionnaire (sports betting) was used to evaluate the variables and its content and face validity were confirmed by 12 elites and its reliability was obtained by using Cronbach's alpha test of 0.83. SPSS software and structural equation modeling in PLS software were used for data analysis. Results: The results showed that according to t values greater than 1.96, the most important components in the tendency of people to bet online were economic need with a correlation of 0.85 and the impact of environment and society with a correlation of 0.82. Also, more monitoring of Internet sites with 0.82 correlation was identified as the most important factor. According to the research results, economic needs and environmental impacts are the most important factors in the intellectual orientation of young people towards generating income through betting sites, and the weakness of the country regarding these sites is low monitoring.

Keywords: Internet Betting, Sports, Forecasting, Monetization.

---

1. Email: einfoad@yahoo.com

2. Email: hosseini2007@yahoo.com

3. Email: f_emami2007@yahoo.com